

Europos Parlamento (EP) nariai Rasa Juknevičienė ir Andrius Kubilius savaitės video apžvelgė plenarinę sesiją Strasbūre, taip pat svarbiausias aktualijas – tebesitęsiantį Rusijos karą prieš Ukrainą, energetikos iššūkius.

Parlamentarė pasidžiaugė jau ir iš kolegų sulaukusi komentarų, jog ES vyr. įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumui Ž. Borelis kalbėjo, kaip A. Kubilius (turint omenyje požiūrį į Rusiją). Ir tai, pasak politikės, yra jų darbo esmė, „kai tu išgirsti, kad socialistas iš Ispanijos Borelis, atsakingas už visos Europos Sąjungos (ES) užsienio ir saugumo politiką, dėlioja mintis taip, kaip ilgą laiką dėliodavome mes, tai parodo, kad mūsų darbas Vakarų fronte yra svarbus“.

R. Juknevičienės teigimu, pastaruoju metu įvyko daug gerų poslinkių ukrainiečių kovoje.

Karas padeda Europai išsivaduoti iš energetinės priklausomybės nuo Rusijos

„Rytų fronte, ginant mus visus – tai ir Charkivo išlaisvinimas, ir vykstantys postūmiai Chersono srityje, ir net į Luhanską įžengė, kuri Putinas manė jau amžiams į savo kišenę įsidėjęs. O ir iš Beno Hodžeso, vieno iš JAV karinių ekspertų, išgirdau, jog ukrainiečiai jau gruodžio mėnesį gali būti pasiruošę išvaduoti Krymą, jei viskas vyks taip, kaip dabar vyksta,“ – kalbėjo EP narė.

Pasak jos, Putino burbulas yra visiškoje desperacijoje, tai matoma stebint jų propagandą.

„Kai matau Solovjovą dūsaujantį, šaukiantį, pykstantį ir visiškai suvokiantį, kad ateina galas jų „spec. operacijai“ ir kalbama apie pavojų visai Rusijai, o kai jie kalba apie pavojų Rusijai, jie turi galvoje pavojų režimui, nes Rusijai yra į gera tokie pokyčiai,“ – sakė R. Juknevičienė.

Jos nuomone, tai paskutinis karo etapas, kuris nebūtinai yra ar bus labai lengvas, karas dar gali trukti ilgai.

EP narys A. Kubilius taip pat akcentavo karo eigoje vykstančius pokyčius.

„Daug kas keičiasi ir visa tai daro Ukraina, Ukrainos faktorius, Ukrainos laimėjimai kariniame fronte, Ukrainos drąsa. Ji viską keičia. Ir Vakarų pusėje, Vakarų fronte ir net Rusijos pusėje,“ – sakė A. Kubilius.

„Galime matyti ne tik fizinę kaitą – išvaduoti nauji miestai, teritorijos, nauji ateinantys ginklai, bet matome ir daug pokyčių mąstyme. Vakarų pusėje, Vakarų sostinėse, kad ir vakarykštė Borelio kalba. Jis pradėjo kalbėti tai, ką mes kalbėjome,“ – pažymėjo EP narys.

Pasak politiko, viena stiprių šios kalbos frazių, jog „šis karas padeda Europai išsivaduoti iš energetinės priklausomybės nuo Rusijos, o tai reiškia, kad Europa išsivaduoja nuo esminės savo užsienio politikos dėl Rusijos problemos“.

„Europa visą laiką buvo suvaržyta savo priklausomybės nuo Kremliaus dujų ir išsivadavus iš gniaužtų, padės Europai turėti aiškesnę strategiją ne tik dėl Rusijos, bet ir dėl Ukrainos. Nes politika dėl Ukrainos buvo įkaitė ES politikos dėl Rusijos. Ši Borelio frazė – rimtas dalykas – epochinė. Svarbiausia, kad už tų žodžių turi būti ir darbai,“ – A. Kubilius sakė dieną, kai EP priėmė specialią rezoliuciją dėl Rusijos karo eskalacijos Ukrainoje.

R.Juknevičienė pastebėjo, jog šioje rezoliucijoje yra didžiulis A. Kubiliaus, kaip EP Užsienio reikalų komiteto (AFET) nario, indėlis.

Šiuo metu svarbiausia - ginklai, ypač ilgojo nuotolio raketos

Europarlamentarai pažymėjo, kad karo pradžioje reikėjo skubių sprendimų (sankcijų, paramos ginklais ir t.t.), o dabar jau reikia žiūrėti į sisteminių veikimą.

„Ir čia iškyla nelabai patogūs Europai klausukai. JAV ginklų Ukrainai davė už 25 milijardus eurų, o Europa (tiek iš ES fondų, tiek per visas šalis nares) už 5,6 milijardo, Britanija už 4 milijardus,“ – pasakojo A. Kubilius.

Jis pažymėjo, kad visi supranta, jog karo pabaiga priklauso nuo to, kiek Vakarai duos ginklų. Abu pašnekovai sutarė, jog šiuo metu svarbiausia – ginklai, ypač ilgojo nuotolio raketos, tačiau R. Juknevičienė pastebėjo, jog svarbiausia ES funkcija yra padėti Ukrainai išgyventi ir ją vėliau atstatyti. Pirmą kartą istorijoje buvo skirti pinigai ne ES šalies ginkluotei Tai, pasak R. Juknevičienės yra epochinis lūžis.

„ES turi veikti ten, kur ji yra stipriausia – ekonominėje dalyje, t.y. padedant Ukrainai išgyventi. Ukrainai reikalingi ginklai, bet Ukrainai reikalingi ir pinigai – 5 milijardai per mėnesį tam, kad ši valstybė funkcionuotų bent minimaliai (atlyginimai, biudžetas), 40 proc. BVP sudaužė karas Ukrainoje. Laukia Ukrainos atstatymas, todėl čia reikia sukti tą Vakarų frontą taip, kad būtų kuo greitesnis sutarimas dėl pagalbos Ukrainai šioje srityje,“ – sakė R. Juknevičienė.

A.Kubiliaus teigimu, susitarti 27 valstybėms nėra paprasta, todėl ES atsilieka nuo JAV paramos, tačiau ES iš šios geopolitinės krizės, kurią sukėlė Putino karas, turi išeiti stipresnė. „Turi išmokti ir kaip ginklus pagaminti, ir juos duoti, jei reikia kam nors, ir finansuoti, ir turėti didesnę biudžetą vardan to,“ – sakė EP narys.

Todėl, anot politiko, reikia prisiminti istoriją.

„NATO buvo sukurta 1949 metais tam, kad būtų stabdoma Stalino svajonė plėsti sovietinę imperiją į Vakarų Europą. Tam buvo sukurta NATO. Ir dabar ta pati užduotis – tą daro Ukraina. Pirmą kartą po Antrojo pasaulinio karo su ginklu yra stabdoma naujosios – Putino imperijos – pastangos plėstis į Vakarus. Nesu ypatingas karo ekspertas, bet man atrodo, kad Ukraina įrodė, kad pagal karinius standartus ji viršija visus NATO reikalavimus,“ – kalbėjo A. Kubilius.

EP narė R. Juknevičienė papildė, jog Ukraina Europos žemyne, net ir įskaitant Rusiją, turi stipriausią kariuomenę ir tai didžiulis resursas NATO ir ES, tad būtų klaida jo nepanaudoti bendram saugumui.

„Vakarai turi išmokti, kad turi padėti rusams atsisakyti savo imperinės ar postimperinės svajonės. Sprendimas priimti Ukrainą į NATO uždaro bet kokias šios svajonės atsigavimo galimybes,“ – sakė A. Kubilius.

„Visada sakėme, kad tos pilkosios saugumo zonos Europos žemyne yra labai pavojingos visiems mums ir kai NATO stovėjo visiškai griežtai pozicijoje – jokios plėtros į Ukrainą ir pan., tai suteikė galimybę Putinui įsivaizduoti, kad ši teritorija yra jo. Ar ši, ar Sakartvelo, ar kitos,“ – priminė R. Juknevičienė.

2023 metais artėja NATO viršūnių susitikimas Vilniuje, Lietuva gali būti labai svarbioje pozicijoje, nes čia gali būti padaryti itin reikšmingi sprendimai.

Priimtas dar vienas ES sankcijų paketas ir sprendimai dėl energetikos politikos

EP nariai akcentavo, kad daugelį žmonių domina energetikos klausimai, buvo svarstyta atskira rezoliucija, EK pirmininkė Ursula von der Leyen savo pasisakyme skyrė dėmesį energetiniam iššūkiui.

„Dauguma supranta, kad tai Putino orkestruotas ir manipuluojamas dalykas, susijęs ir su sprogdinimais Nord Stream I ir II, žmonės nerimauja, ir visi mes gavome ir gausime didesnes sąskaitas, natūralu, kad Kremlius ir Putinas tikisi, kad Vakaruose tas klausimas išsprogdins Vyriausybes, kad šis klausimas sukels chaosą ES valstybėse, kad žmonės nustos remti Ukrainą, nusiųs, reikalaus greičiau pasiduoti. Toks jo politinis tikslas,“ – sakė R. Juknevičienė.

A.Kubilius kalbėjo apie priimtą ES aštuntąjį sankcijų paketą, kuris, kaip ir ateityje būsiantys, jau nebėra toks aštrus, nes jau tiesiog nebėra ką sankcionuoti.

„Reikia suprasti, kad sankcijos nesustabdo karo, tačiau jos stabdo karo industriją. Pačios pradinės sankcijos, kurios uždraudė eksportuoti į Rusiją aukštasias technologijas (mikroprocesorius ir t.t.) iš Taivano ir kitur, tai buvo didžiausias smūgis,“ – sakė A. Kubilius.

Jo nuomone, būtų labai svarbu kuo greičiau paremti Ukrainos iniciatyvą karo agresijos nusikaltimų tyrimų tribunolo steigimui. Šiuo klausimu daug dirba LR Teisingumo ministerija. „Ir čia reikia atskirti karo nusikaltimų tribunolą Hagoje ir agresijos tribunolą, kuris būtų nukreiptas tiesiai į Putiną,“ – sakė A. Kubilius, pasak kurio, tokio tribunolo įkūrimas turėtų didžiulį poveikį tiek Kremliaus elitui, tiek Vakarams.

Politikai sutarė, kad labai svarbu, jog sankcijos būtų ne tik priimtose, bet ir veiktų, todėl šiame sankcijų pakete buvo ir dalis apie tai, kad jos galiotų ir Baltarusijai, per kurią sankcijos galėtų būti apeinamos.

Kalbant apie energetiką, EP balsavo dėl rezoliucijos, iš esmės pritarianties EK pasiūlymams, kurie persikels į Vadovų tarybą. Vienas svarbiausių siūlymų – taupyti 15 proc. visos energijos – tai gali turėti didžiausią poveikį.

„Kiti du instrumentai – apmokestinti energetikos įmonių viršpelnius, o juos dabar didžiausius gauna atsinaujinančios energetikos įmonės, nes jų gamybos savikaina nepriklauso nuo dujų kainos, kuri yra stipriai pakilusi; ir solidarumo mokesčiai energetikos įmonėms ar „kainų kepurės“ dujoms, jie gali turėti poveikį kainoms, bet gali turėti ir atvirkštinį poveikį. Svarbiausias dalykas, apie kurį aš prieš mėnesį rašiau ir frakcijoje diskutavome, bei kai paraginai Prezidentą kelti klausimą Vadovų taryboje, tai ar galime panaudoti tą patirtį, kaip padėti ekonomikai, kurią ES įgijo per pandemiją: papildomi fondai, papildomi pinigai iš to mokamos subsidijos ir t.t.,“ – sakė A. Kubilius, linkėdamas sėkmės Prezidentui kovoti už tokį rezultatą.

„Aš labai noriu padėkoti Dainiui Kreiviui, Ingridai Šimonytei, mūsų Vyriausybei. Žinau kiek jie dirba tam, kad į mūsų Prezidento lagaminėlį, greta dantų šepetėlio važiuojant į VT, būtų įdėti tikrai labai sėkmingi sprendimai tiek viduje, tiek derantis su ES. Žinome, kaip būna su mūsų vidaus politika, bet mūsų palinkėjimas tik vienas, ypač Prezidentui šioje situacijoje, ko mažiausiai reikia, tai arogancijos,“ – pokalbį baigė EP narė R. Juknevičienė.

